

Име и презиме, односно назив организације и институције:

Друштво за заштиту животиња Спаске, Краљево, Данијела Јовић
Организација за права и заштиту животиња ОРПАК, Крушевац, Лела Буцек
Организација за права и заштиту животиња Добробит, Лебане, Горан Момчиловић
УЗЗЖ Чарна, Ваљево, Марија Јовановић
УЗЗЖ Пазовачке шапице, Нова Пазова, Славица Микић
УЗЗЖ Солидарно за животиње и природу, Београд, Александра Дудић
Удружење за заштиту паса Право на живот, Шабац, Весна Теодоровић
УЗЗЖ Шапе Бачке Паланке, Бачка Паланка, Бојана Радовановић
Удружење за бригу о животињама Вентура, Београд, Марија Цвјетићанин
УЗЗЖ Борске шапе, Бор, Ивана Милићевић
УЗЗЖ ЗАБ, Угриновци, Зорица Колунџија
УЗЗЖ Мона, Крагујевац, Марија Дробњаковић
УЗЗЖ Пит, Ниш, Нина Крстић
Удружење за заштиту животиња и животне средине Bella, Нови Сад, Зорица
Дамњановић
Удружење за помоћ животињама Новосадске шапице, Нови Сад, Александра Грубор
Друштво за заштиту животиња и природе Еколибријум, Панчево, Зора Коларски
УЗЗЖ ЗооПланет, Ниш, Душан Стојановић
Удружење Слобода за животиње, Београд, Јелена Цивкарошки
УЗЗЖ Анима, Вршац, Снежана Микулић
Удружење S.O.S. for dogs, Београд, Биљана Стојановић
УЗЗЖ АПС, Ниш, Анита Петровић
УЗЗЖ Шапе Смедерева, Смедерево, Теофиловић Милан
Друштво за заштиту животиња града Сремска Митровица, Сремска Митровица,
Драган Џолић
Удружење за заштиту животиња и природе Леси, Плавна, Милица Пинтер
УЗЗЖ ЗОИ, Београд, Светлана Ковачевић
УЗЗЖ Нада за животиње Риска, Београд, Миља Кривокућа
УЗЗЖ Европска иницијатива 17, Београд, Ивона Атанасијевић Стошић
Удружење за заштиту животиња и развој грађанске свести Феникс, Милица
Ранковић

Контакт телефон: 064 253 71 15

Е-пошта: feniks.udruzenje@gmail.com

Назив документа на који упућујете предлоге и сугестије:

Нацрт закона о добробити животиња

Датум: 21.08.2025.

1. Општи коментари и сугестије у односу на Нацрт закона као целине

Сматрамо да нацрт као такав није суштински усклађен са европском регулативом посебно у делу огледних животиња где нису обезбеђени механизми транспарентности и независности како директива истиче.

Такође сматрамо да законом покушавају да се озаконе неке лоше праксе у области кућних љубимаца и напуштених животиња, а циљ закона је да унапређује, а не уназађује постојеће стање. Није рађена анализа примене досадашњег закона што се види у појединим формулацијама које су субјективни израз воље законодавца.

2. Конкретан део Нацрта закона чију измену предлагате и Ваш предлог за измену

Члан 4 - **додати и пријаву Републичкој ветеринаској инспекцији**

Члан 7 - **Значење израза**

Дефиниција добробити би требало да се заснива и на пет слобода тј. да буде операционализованија (шта то обезбеђује физичку и психичку добробит конкретно).
Дефиниција зоо врта-не сме да буде објекат који седам дана омогућује приказивање животиња у јавности јер то отвара могућност многим трговцима егзотичним врстама да иза паравана зоо врта тргују животињама.

Став 14 **додати и радне животиње**

Став 24 **прецизирати које су то животиње, то не смеју бити дивље животиње којима би била нарушена добробит осим ако је реч о животињама које су спасене и не могу се вратити у природу**

Став 29 **омамљивање** јесте сваки намерно изазвани поступак који доводи до губитка свести и осетљивости, без бола, ~~укључујући и поступак који доводи до тренутне смрти животиње;~~
Брисати прецртано тренутно смрт и без бола није исто

Став 33 **није јасно шта значи са или без познатог резултата - брисати**

Став 39 - **додати и еутаназiju у случајевима смртно болесне животиње у складу са дефиницијом у члану 18**

Став 38 - Принудно убијање животиње, *принудно убијање животиња* јесте убијање животиње, *а на основу писаног мишљења ветеринара*, која је повређена или има обољење, услед којих осећа јаку бол и патњу, а нема могућности да се бол и патња смање. *Убијање животиње мора да се оправда стручним мишљењем ветеринара, овакав члан не прецизира ко доноси одлуку и процену*

Члан 8 - Савет за добробит животиња

Додати да министар доноси правилник, критеријуме избора, профил стручњака, обавезно стручњаци из области биоетике, представници цивилног сектора из области заштите животиња.

Члан 12 - Забрана

Став 39 - репродуковати псе и мачке више од једног легла - *брисати, уколико неко није регистрован одгајивач уопште не треба да репродукује животиње.*

Преиначити у репродуковати псе и мачке уколико није у питању регистровани одгајивач.

У тачки 30 додати да је забрањено и убијати изгубљене и напуштене кућне љубимце

Члан 13

Наведени члан у потпуности изменити да гласи - *Забрањено је коришћење дивљих животиња у свим облицима јавног приказивања. Образложење: дивљим животињама је немогуће обезбедити добробит, а у условима јавног приказивања их се обавезно присиљава на понашање несвојствено врсти, што представља злостављање.*

Члан 14

Забрањено је коришћење дивљих животиња у свим облицима производње из наслова. Исто важи као и за члан 13.

Члан 16 - Интервенције на животињама

Интервенције на животињама којима се нарушава физичка, психичка, односно генетичка целовитост животиња може да обавља само ветеринар, а изузетно и власник, односно држалац животиње. *После речи „ветеринар“ ставити тачку, остало брисати. Образложење: То би значило да власник може да сече реп, уши или ко зна шта може да му падне на памет.*

Интервенције из става 1. овог члана у научне и образовне сврхе може да обавља и научни радник у пројекту, односно поступку. *Додати „а који је прошао потребну обуку, коју министар прописује посебним прописом“.*

Члан 18

Животиња може да се убије на хуман начин, ако:

1) је повређена, неизлечиво болесна, телесно деформисана или на други начин патолошки онеспособљена тако да опоравак није могућ, а живот за њу представља бол, патњу, страх и стрес; *Дефинисати да је потребно прво омамити животињу па онда*

дати средство које ће зауставити основне животне функције. Зашто се не користи термин еутаназија?

Став 5-се убијањем спречава ширење, односно ако се сузбијају и искорењују заразне болести, односно обезбеђује превенција и контрола болести, у складу са законом којим се уређује здравље животиња; **предлаже се брисање прецртаног дела јер је превенција веома широк појам и довољно је да остане спречавање ширења заразе.** Такође, у свим ставовима додати да се убијање врши на основу писаног мишљења ветеринара тј.комисије.

Став 8)се врши у сврху одстрањивања вишка једнодневних пилића и ембриона у јајима **брисати, превенцијом спречавати вишак пилића и омогућити удомљавање**

Члан 19 Изузетни случајеви убијања животиња

СТАВ 1 брисати у целости

Став 2-у случају када је неопходно лишити животињу непотребног бола и патње, ако њен опоравак није могућ

Став 3- ради спречавања ширења, сузбијања и искорењивања заразних болести, односно ако се тиме обезбеђује превенција и контрола болести, у складу са законом којим се уређује здравље животиња.

Став два брисати-нема оправдања да се то ради на јавном месту-такође прецизирати да свако убиство животиње врши ветеринар

Став три брисати-нема потребе да се животиње убијају на јавним местима, а поготово ако је реч о сузбијању заразе, такође мора да се прецизира ко сме да убије животињу-у свим случајевима овлашћени ветеринар, јер се овако дозвољава и да ловци иду по насељу и насумично убијају и шире заразу.

Тачка 1 додати да се односи само на дивље животиње

Тачка 36 – држати, репродуковати, увозити, извозити и убијати животиње искључиво ради производње крзна и коже; брисати искључиво
Додати да је забрањено и занемаривати животињу.

Члан 20

Убијање животиње мора да се обавља уз претходно омамљивање животиње, осим код принудног убијања животиње ради прекида патње и бола насталих услед патолошког стања, повреде или заразне болести, а без могућности да се они смање. **Брисати „осим“ и додати „као и“.** Који је разлог да се животиња не омами пре убијања и у наведеним случајевима?

Животињу може да убије само ветеринар или ветеринарски техничар под надзором ветеринара или друго обучено лице под надзором ветеринара, **осим у случајевима када је угрожена безбедност људи и животиња,** ако овим законом није другачије прописано

Додати: У случају када је безбедност људи и животиња угрожена то може учинити само службено лице-полиција или војска, иза подвученог жутим.
Не можемо не прецизирати, јер је коришћење оружја од стране било кога другога ризично
Процена безбедности лаика може бити врло дискутабилна

Министар прописује ближе захтеве, начин и средства за убијање животиња, као и вршење депопулације. - брисати депопулацију, већ је поменута у делу сузбијања заразе тј. подразумева се, уколико се мисли на дивље животиње у ловиштима преиначити у услове контроле дивљачи у ловиштима која не мора да подразумева убијање здравих јединки.

Такође, овако формулисано не прецизира на које се врсте односи и оставља могућност масовног убијања паса и мачака или других животиња из непознатог разлога.

Члан 21

Прописати јасну забрану кавезног узгоја кока јер у тим условима не може да се обезбеди њихова добробит.

Члан 23

У ставу 2, иза речи потребама додаје се „као и простор у којем ће животиња имати могућност да се слободно креће у контролисаним условима минимум једном дневно у тајању од минимум 30 минута“

Члан 24

У истом превозном средству се не смеју превозити животиње различитог узраста или врста.

Члан 29

Током утовара и истовара не сме се користити примена физичке силе и вика које узнемиравају животиње.

Додати да сва лица која поступају са производним животињама морају проћи обуку за њихову добробит.

Члан 33

Став 1 и 3 кућно и религиозно клање-додати да лица пролазе обуку о добробити животиња

Члан 34

У ставу 3 брисати иза зареза

Образложење: Запослени у кланицама мањег капацитета такође треба да прођу обуку, небитно је колики је капацитет кланице, број животиња не сме да утиче на добробит.

Члан 37

Лиценцирање и јасни критеријуми за лиценцу корисника, узгајивача и снабдевача

Класификација по степену инвазивности огледа треба да буде у складу са Директивом 2010/63 и то мора бити јасно назначено

Члан 38

Додати и делатност, врсту животиња, планирани број, планираног корисника (кад се ради о снабдевачу и узгајивачу)

Члан 41

Етичка комисија у свом саставу мора да има стручно лице одговорно за добробит животиња из члана 37. став 2. тачка 3) овог закона, ветеринара са искуством у узгоју огледних животиња, стручњака са искуством примене статистике у истраживањима, представника удружења, односно организација чији циљеви су усмерени на заштиту добробити животиња, као и истраживача из сродних научних области

Како би се етичка комисија разликовала од научне потребно је да у састав комисије уђе и стручњак за биоетику.

У саставу Етичке комисије корисника најмање трећина чланова морају да буду лица која нису запослена код корисника. Додати и која нису у сукобу интереса

Члан 42

Додати одобрава или не одобрава пројекат/оглед

Додати Министарство припрема годишње извештаје за јавност, а на основу рада етичких комисија, као и да се припремају сажетци пројекта за јавност и објављују на интернет презентацијама установа - на овај начин се обезбеђује транспарентност процеса и „спољна контрола“ будући да се огледи врше у кругу истомишљеника. Такође, то захтева и сама Директива 2010/ 63/ЕУ транспарентност и независност комисија

Члан 43

Требало би да се бирају конкурсом или да их делегирају факултети који припремају кадар који се бави огледима на животињама као и они који се баве друштвеним наукама, нпр правни, филозофски, а не решењем министра. Не пише колико има чланова и ког стручног профила. Свакако би требало да буду и стручњаци који се баве биоетиком, интеракцијом људи и животиња, представника удружења за заштиту животиња. Обавезно стручњак за правне науке,

Члан 44

Став 4

Даје стручна мишљења о извођењу тешких пројеката, односно поступака; заменити реч „тешких“ речју инвазивних

Члан 46

Прецизирати шта се дешава са контролном групом и преживелима-омогућити усвајање

Члан 51

Став 7 и 8 брисати или прецизирати на шта се тачно мисли, тј шта се подразумева

Члан 55

~~Изузетно од става 1. тач. 6), 7) и 8) овог члана, пројекат може да се спроводи на основу решења о одобрењу пројекта које доноси министар, на основу прибављеног мишљења надлежног органа за заштиту природе Републике Србије и мишљења Етичког савета, која су заснована, поред осталог, и на научним доказима и сазнањима да се коришћењем других животиња не могу постићи циљеви пројекта у складу са овим законом~~

Брисати, посебно у вези са приматима и угроженим животињским врстама као и дивљим животињама.
Етички је неоправдано

Члан 58

У првом ставу, на крају уместо тачке ставити зарез и додати „искључиво у високошколским или научноистраживачким установама.“ Брисати други, трећи и четврти став. Образложење: Све што се учи у основним и средњим школама може да се прикаже на носачима слике и тона

~~Изузетно од става 1. овог члана, министар, на основу мишљења Етичког савета, може да одобри поступке који се спровode у високошколским или научноистраживачким установама, у сврху образовања за једну академску годину, и то само у случају ако задовољавајући резултати не могу да се постигну другим наставним методама (компјутерска симулација, филм, слике, модели, препарати и сл~~

Брисати, образовање може да се постигне и кроз већ постојеће огледе, не мора засебно

Члан 60 брисати- да ли усклађен са Законом о генетички модификованим организмима

Члан 61, став 2 иза речи у складу са мења се и гласи “Законом о ветеринарству“

Члан 63-

Власник, односно држалац кућних љубимаца који репродукује кућне љубимце у свом домаћинству дужан је да то пријави Министарству, на посебном обрасцу. Брисати, као и следећа два става. Образложење: Власника или држаоца који репродукује своје кућне љубимце треба назвати одгајивачем

Члан 64-

Власник, односно држалац пса који у току дана држи пса везаног на ланцу или на неки сличан начин везаног мора да обезбеди довољно дуг ланац који омогућава псу да се креће и да му не наноси повреде.

Додати, у ставу два иза речи креће “да може слободно да седне и да легне“

Додати став 3 који гласи “уколико се пси држе у боксу, бокс мора бити довољно велики да омогући кретање, да бокс има и адекватну заштиту пса од хладноће и топлоте. Потребно је да власник обезбеди дневно шетање и истрчавање пса у трајању од најмање 30 минута“

Члан 65

Јединице локалне самоуправе прописују врсту и број кућних љубимаца који могу да се држе у домаћинству, као и место и начин извођења кућних љубимаца, а нарочито паса и мачака на јавне површине и заједничке делове зграде.

Брисати „и број“ и додати: Број љубимаца који се држи треба да буде у складу са њиховом добробити.

Ограничавање броја љубимаца само по основу паушалног броја, а не услова је директно у супротности са подстицањем удомљавања животиња и решавања проблема напуштених животиња. Не постоји логично објашњење зашто у стану од 100 квадрата нпр неко не може да држи три мини пса, није јасна логика законодавца. У супротности са уставом је и земље које су то пробале са мачкама су показале да то у пракси ништа не решава.

Хордашење се већ спречава по основу добробити

Додати:

Јединица локалне самоуправе је дужна да подстиче удомљавање паса и мачака и да обезбеди адекватан простор за истрчавање кућних љубимаца.

Члан 67

Потребно је додати да Министар прописује услове које морају да испуне ти објекти, као и радници у истима. Као што знамо све су чешћи немили догађаји у објектима за хигијену и улепшавање и треба јасно дефинисати услове за објекте, а нарочито за људе који тамо раде.

Члан 70

~~Прихватилиште мора да се налази на месту на коме неће нарушавати јавни ред и мир.~~

Брисати јер вазушном линијом на појединим местима може да се чује лавез паса преко поља јавни ред и мир је тако прешироко дефинисан

Такође, нелегална грађа кућа доводи до приближавања кућа постојећим азилима

Преформулисати: Прихватилиште не сме да се гради у центру насељеног места

Члан 73-Јединице локалне самоуправе дужне су да обезбеде прихватилиште за псе и мачке ако на својој територији имају напуштене, изгубљене и одузете псе и мачке, ~~а за потребе више суседних јединица локалне самоуправе, може да се обезбеди заједничко прихватилиште на територији једне од њих.~~

Брисати јер велика прихватилишта не могу да обезбеде добробит паса, а и нема разлога да свака општина нема своје прихватилиште

Додати тачку 5-смештају се и пси и мачке у складу са Програмом контроле и смањења популације напуштених животиња (цнр), до враћања на станиште.

Додати поред смештаја у прихватилишту се обезбеђује ветеринарска помоћ и лечење.

Додати

Власник прхватилишта из ставе 1. Овог члана дужан је дасарађује са удружењима за заштиту животиња и другим органима јавне власти, као и да редовно обавештава јавност и друге власнике прихватилишта о животињама које се налазе у прихватилишту.

Члан 74

1) организују зоохигијенску службу која прикупља, превози и збрињава напуштене и изгубљене псе и мачке, ~~у складу са законом којим се уређује комунална делатност;~~

2) напуштеним и изгубљеним псима и мачкама пруже помоћ, бригу, **ветеринарску помоћ** и смештај у прихватилиште у складу са овим ~~законом~~ ~~законом којим се уређује комунална делатност.~~

Члан 75

Дефинисати надлежни орган

Члан 77

Додати и обезбеђивање програма рехабилитације и враћања у природу

Додати постојање неке врсте етичке комисије која прати и процес репродукције, борава и премештаја.

Додати у закону да дивље животиње могу да живе само у природи или рехабилитационим центрима, тј. зоовертовима или прихватилиштима одакле се после рехабилитације могу вратити у природу у складу са оценом етичке комисије.

Изузетно, могу живети код физичких лица уколико је реч о повређеним животињама и уколико је физичко лице обезбедило њихов опоравак и боравак у складу са врстом, а не могу се вратити у природу.

Члан 80

додати надлежно министарство је дужно да сарађује са удружењима

Члан 86

после привремене додати и/или трајну забрану,

Додати тачку 16 која гласи: „нареди моментално одузимање животиње од власника или држаоца, уколико је добробит животиње очигледно угрожена када је животиња у видно лошем здравственом психичком или физичком стању, нема храну, воду, адекватан простор за боравак, везана ја на неадекватан начин и у свим другим случајевима када је добробит животиње очигледно угрожена по процени ветеринарског инспектора и ветеринара.”

У преосталом делу члана тачка 16 постаје 17, тачка 17 постаје 18, тачка 18 постаје тачка 19, тачка 19 постаје тачка 20, тачка 20 постаје тачка 21, тачка 21 постаје тачка 22.

Члан 90 - у тачки 33 иза речи потребама додати “као и шетњу“

Члан 92 – изменити почетни износ казне са 10 000 на 100 000 јер је у питању правно лице и озбиљне последице уколико дође до неизвршења

Члан 98 - изменити уместо 10 000 ставити 100 000-уколико остане 10 000 лицима се више исплати да учине дело и да плате тако малу суму

Додати члан који регулише добробит дивљих животиња у ловиштима јер овај закон ипак треба да дефинише минимум добробити будући да истраживања показују да имамо само 4% дивљих животиња на свету у односу на друге врсте.

3. Образложење упућеног предлога за измену Нацрта закона

Циљ је да се унапреди постојеће стање у области добробити животиња, да постоје јасни механизми контроле и јасно дефинисане ситуације, да локалне самоуправе коначно крену у решавање овог проблема и да примене све мере које доприносе решавању проблема напуштених животиња под условом да се примењују. Предлози уважавају реално стање са терена од 2009. године.

Европски парламент је још 2011. године препоручио државама чланицама, а и осталима, да проблем напуштених животиња решавају стимулацијом одговорног власништва, увођењем мера које ће стимулисати одговорно власништво (једна од њих је субвенционисана стерилизација) и дестимулацијом неодговорног власништва, што је санкционисање напуштања, занемаривања и злостављања.